

Q3

גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

[קישור לדוח נגיש](#)

26	סיכון שוק בגישה הסטנדרטית (MR1)
27	סיכון ריבית (IRRBB) בתיק הבנקאי
27	סיכון מניית
27	סיכון נזילות
27	יחס כיסוי הנזילות - טבלת גילויים עיקריים (LIQ1)
28	סיכון נזילות - גילוי איכותי וגילויים נוספים בגין יחס כיסוי הנזילות (LIQA)
29	סיכונים נוספים
29	סיכון תפעולי
30	סיכונים אחרים
31	תוספות
32	נספח: מילון מונחים

3	גילוי נוסף לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים - רשימת לוחות
4	יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון
4	יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1)
5	רקע כללי ועקרונות כללים לדיווח
7	גישת התאגיד הבנקאי לניהול סיכונים
7	הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים
7	סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)
8	מידע נוסף על חשיפה לסיכון והערכתו שאינו נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3
8	הון ומינוף
8	הרכב ההון
9	הלימות ההון
9	יחס המינוף
9	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1)
10	גילוי על יחס המינוף (LR2)
10	סיכון אשראי
18	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)
19	שיטות להפחתת סיכון אשראי - סקירה (CR3)
20	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (CR5)
21	סיכון אשראי של צד נגדי
21	ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)
21	הקצאת הון בגין התאמות שערון לסיכון אשראי (CCR2) (CVA)
22	סיכון שוק

גילוי נוסף לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים – רשימת לוחות

עמוד

4	יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1)
7	סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)
8	רכיבי ההון לצורך חישוב יחס הון
9	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1)
10	גילוי על יחס המינוף (LR2)
11	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
18	איכות האשראי של חשיפות אשראי
19	שיטות להפחתת סיכון אשראי - גילוי כמותי
20	חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון
21	ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)
21	הקצאת הון בגין התאמות שערך לסיכון אשראי (CCR2) (CVA)
22	הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון השוק
23	פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - במדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים מקביליים של עקומי הריבית ב-100 נק' בסיס (מודל ה-EVE)
23	פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - ירידת השווי החשבונאי בתרחישי ביניים
24	פירוט החשיפה במונחי ה-VaR הכולל
24	פירוט החשיפה במונחי ה-VaR על פעילות המסחר
25	התפלגות השקעת הון בפועל ביחס למגבלות שנקבעו (הנתונים מוצגים ביחס להון)
25	נתונים (חשבונאיים) אודות היקפי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, של הבנק והחברות המאוחדות שלו
26	פירוט הקצאת הון לסיכונים השוק לפי הגישה הסטנדרטית
27	יחס כיסוי הנזילות - טבלת גילויים עיקריים (LIQ1)
28	פירוט מבנה כרית הנזילות
28	התפלגות יחס כיסוי הנזילות לפי ישויות משפטיות בקבוצה (ממוצע לרבעון)
29	נכסים זמינים ולא מוגבלים

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 23 בנובמבר 2020, במסגרת אישור הדוח לרבעון שלישי 2020, הוחלט לאשר ולפרסם את הדיווח בנושא "הגילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים". למידע רלבנטי נוסף, יש לעיין בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה, הן בדוח שנתי 2019 והן בדוח רבעון שלישי 2020 וכן במסמך "הגילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2019.

● יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי

סיכון

יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1)

30.9.2019	31.12.2019	31.03.2020	30.6.2020	30.9.2020	
במיליוני שקלים חדשים					
הון זמין					
18,788	19,009	19,218	19,391	19,725	הון עצמי רובד 1
18,618	18,895	19,092	19,104	19,273	הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
19,322	19,543	19,574	19,747	20,081	הון רובד 1
18,618	18,895	19,092	19,104	19,273	הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
24,053	25,564	25,162	25,043	25,318	הון כולל
21,439	23,004	23,375	23,919	24,127	הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
נכסי סיכון משוקלים					
180,483	184,446	192,299	192,355	195,359	סך הכל נכסי סיכון משוקלים
יחסי הלימות הון (באחוזים), לפי הוראות המפקח על הבנקים					
10.41	10.31	9.99	10.08	10.10	יחס הון עצמי רובד 1
10.32	10.24	9.93	9.92	9.84	יחס הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
10.71	10.60	10.18	10.27	10.28	יחס הון רובד 1
10.32	10.24	9.93	9.92	9.84	יחס הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
13.33	13.86	13.09	13.02	12.96	יחס הון כולל
11.88	12.47	12.16	12.42	12.32	יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
9.20	9.20	8.20	8.19	8.18	יחס הון עצמי רובד 1 הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
1.21	1.11	1.79	1.89	1.92	יחס הון עצמי רובד 1 מעבר לנדרש ע"י המפקח על הבנקים
יחס המינוף, לפי הוראות המפקח על הבנקים					
272,349	284,621	299,425	306,712	313,877	סך החשיפות (במיליוני שקלים חדשים)
7.1	6.9	6.5	6.4	6.4	יחס המינוף (באחוזים)
6.8	6.6	6.3	6.2	6.1	יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר (באחוזים)
יחס כיסוי נזילות, לפי הוראות המפקח על הבנקים					
42,897	47,875	53,421	61,403	61,959	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
34,747	39,494	41,472	44,839	42,176	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
123.5	121.2	128.8	136.9	146.9	יחס כיסוי נזילות (באחוזים)

רקע כללי ועקרונות כללים לדיווח

רקע כללי: הדוח שלהלן ("דוח הסיכונים") הוכן בהתאם להוראות הדיווח של המפקח על הבנקים בדבר "דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים".

יצוין כי בהוראה המעודכנת הוגדרה באופן מפורש תדירות דרישות הגילוי הכמותיות והאיכותיות. כיוון שחלק ניכר מדרישות הגילוי הוגדרו כדרישות בתדירות שנתית בלבד, יש לעיין בדוח זה יחד עם דוח הסיכונים שפורסם במסגרת דוח שנתי 2019 ויחד עם דוח שנתי 2019 ודוח רבעון שני 2020. לפרטים נוספים, ובכלל זה פרטים בדבר "עקרונות כלליות לדיווח", ראו דוח הסיכונים שפורסם במסגרת דוח שנתי 2019 (עמ' 6).

עקרונות כללים לדיווח. לקראת פרסום דוח הסיכונים הראשון, במסגרת דוח שנתי 2015, נקבעו עקרונות כלליים לדיווח, אשר תקפו ועודכנו במסגרת היערכות ליישום הוראת הדיווח המעודכנת, והכל בכפוף להוראות הדיווח.

- דוח הסיכונים הינו חלק אינטגרלי מהדוח השנתי, ובהתאמה יחולו לגביו התהליכים החלים על הדוח השנתי (ובכלל זה: בקרות ונהלים לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי (SOX), הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי על הגילוי);
- כדי להעמיד דיווח ראוי, ולמנוע חזרות על פרטים, נקבע כי מסמך הגילוי העיקרי בתחום ניהול הסיכונים יהיה דוח הסיכונים. בנושאים בהם נדרש גילוי בשני המסמכים - הגילוי הנרחב יינתן בדוח הסיכונים ואילו בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה יובא תקציר מצומצם ביותר, ותיכלל הפניה לדוח הסיכונים. בנושאים בהם ישנן דרישות גילוי ספציפיות המתייחסות לפרק "סקירת הסיכונים" - הגילוי יינתן בדרך כלל רק בפרק זה;
- אוכלוסיית הסיכונים אליה יתייחס הבנק תהיה בהלימה לסיכונים שזוהו והוצגו במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית (ה-ICAAP);
- הגילויים יתארו את הפעילויות העיקריות של הקבוצה ואת הסיכונים המשמעותיים, תוך התבססות על נתונים ומידע רלבנטיים;
- הגילויים יכללו מידע איכותי ומידע כמותי מספיק על התהליכים של הקבוצה לצרכי זיהוי, מדידה וניהול של הסיכונים. רמת הפירוט של גילויים אלה תהיה מידתית;
- על מנת לסייע למשתמשים להבין בצורה טובה יותר את הסיבולת לסיכון/תיאבון לסיכון של הקבוצה, הגילויים יהיו גמישים בצורה שתאפשר לשקף את האופן שבו ההנהלה הבכירה והדירקטוריון מעריכים ומנהלים סיכונים ואסטרטגיה באופן פנימי בארגון;
- נקבע מנגנון בעל אופי בקרתי, להבטיח נאותות ורלבנטיות הגילויים שייכללו בדוח, על בסיס תהליכי העבודה המיושמים במסגרת הערכת הנאותות ההונית (ה-ICAAP) ובמסגרת הכנת מסמך הסיכונים הרבעוני;
- תינתן תשומת לב לשינויים מהותיים במיוחד בנתונים, ולבחינת הצורך במתן הסברים לשינויים אלה.

התפתחויות עיקריות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020

התפרצות נגיף הקורונה

כללי: ברבעון הראשון של שנת 2020 התפרץ נגיף חדש, מסוג "קורונה", שהתפשט במהירות למרבית המדינות בעולם תוך גרימת תחלואה נרחבת ושיעור תמותה משמעותי. בחודש מרס 2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על נגיף הקורונה כ"מגיפה עולמית".

בעקבות התפרצות הנגיף, ממשלות בכל רחבי העולם, ובכללם בישראל, נקטו בצעדי התגוננות, אשר כללו הגבלת המעבר בין מדינות, אמצעי בידוד כדי הטלת סגר, הגבלות על סוגים שונים של פעילויות ועסקים וכיוצ"ב. הצעדים האמורים הביאו לפגיעה משמעותית בפעילות העסקית, לעליה בשיעורי האבטלה, לפגיעה ביכולת השרידות הכלכלית של עסקים ולפגיעה בהכנסות ובצריכה של משקי הבית (ראו "התפתחויות כלכליות עיקריות" בדוח רבעון שני 2020, פרק ג'). לאחר ירידה ניכרת בהיקף התחלואה בישראל, בחודשים מאי - יוני, ניכרה בחודשים יולי-ספטמבר התפרצות נוספת, רחבת היקף, של התחלואה. בעקבות ההתפרצות המחודשת הוטל בחודשים ספטמבר-אוקטובר סגר נוסף בישראל, אשר הביא לצמצום משמעותי של הפעילות הכלכלית במשק ולעליה בשיעורי האבטלה.

היערכות הבנק. עם תחילת המשבר מיקדה הנהלת הבנק את מלוא תשומת הלב הניהולית במשבר ובהשלכותיו. צוותי עבודה חוצי ארגון, בראשות מנכ"ל הבנק, ניהלו את הרבדים השונים של פעילות הבנק תחת המשבר, תוך מעקב הדוק אחר ההתפתחויות ונקיטת פעולות לצמצום הסיכונים השונים ולשמירת המשכיות העסקית. החטיבות העסקיות הגבירו את פעילויות הניטור והבקרה אחר מצב תיק האשראי ותיק הנכסים הפיננסיים של הבנק.

במקביל לניהול המשבר, החלו לפעול צוותים חוצי ארגון, בהובלת חטיבת תכנון, אסטרטגיה וכספים, לתכנן היערכות הבנק לציאה ממשבר הקורונה ולייזום מהלכים בתחום זה.

תמיכה בלקוחות. מאז תחילת משבר הקורונה והמגבלות שהוטלו על הפעילות המשקית, הבנק נערך על מנת לסייע ללקוחותיו להתמודד עם אי הודאות הכלכלית ולצלוח את המשבר (ראו בדוח רבעון שלישי 2020, "פעילות הקבוצה לפי מגדרי פעילות עיקריים - נתונים כמותיים ופעילויות עיקריות").

תפעול והמשכיות עסקית. הבנק הוגדר על ידי ממשלת ישראל כנותן שירותים חיוניים למשק, וככזה, המשיך בפעילות רציפה, אך במתכונת חירום, בהתאם להנחיות משרד הבריאות והוראות הפיקוח על הבנקים. כתוצאה מהאמור חלה מאמצע חודש מרס ירידה הדרגתית בהיקף הפעילות, תוך התמקדות בפעילויות שהוגדרו על ידי הבנק כחיוניות. פעילות הסניפים צומצמה באופן הדרגתי וחלק מהסניפים נסגרו לקהל הלקוחות. מאז תחילת חודש מאי החל הבנק בחזרה הדרגתית לפעילות מלאה. החל מאמצע חודש מאי חזר מערך הסניפים בבנק ובבנק מרכזי לדיסקונט לפעול במתכונת מלאה.

בסגר השני מערך הסניפים פעל באופן מלא, למעט סגירה אד-הוק של סניף בשל הידבקות של עובדים בניגף הקורונה.

משאבי אנוש. בתקופה בה הבנק פעל במתכונת שעת חירום, בהתאם להנחיות, צומצם כוח האדם שנדרש להגיע פיזית למתקני הבנק, כאשר חלק מהעובדים המשיכו לעבוד במתכונת של עבודה מרחוק (ראו "ההון האנושי" בדוח רבעון שלישי 2020). החל מאמצע חודש מאי חזר הבנק לעבודה במתכונת מלאה, אולם עם העליה החדה בתחלואה, החל מחודש יולי, הבנק נערך להידוק ההתנהלות בהמשכיות העסקית, חזרה לפיצולים, עבודה מרחוק וקפסולות.

הפחתת דרישות ההון והפסקת תשלומי דיבידנד. על רקע התפשטות ניגף הקורונה ובמטרה לתמוך בצרכי האשראי של לקוחותיו בתקופה זו, החליט דירקטוריון הבנק, להתאים את יעד יחס הון עצמי רובד 1 ל-8.9% (במקום 9.9% קודם לכן), כפי שמאפשרת הוראת השעה שפרסמה המפקחת על הבנקים. במקביל, החליט דירקטוריון הבנק כי הבנק יפסיק בשלב זה חלוקת דיבידנדים.

עליה ברמת הסיכון. משבר הקורונה והשלכותיו המקומיות והעולמיות הובילו לעליה בסיכון במרבית תחומי הסיכון המנוהלים. להערכת הבנק, גברה במיוחד החשיפה לסיכון האשראי ולסיכון התפעולי:

- סיכון האשראי - לאור העליה בסיכון איכות הלווים ואיכות תיק האשראי.
- סיכון תפעולי - לאור התאמות ושינויים שבוצעו בתהליכים ובבנקות, כנגזרת של שינויים רגולטוריים ופנימיים וכן לאור העליה בסיכונים מעילות והונאות, כנגזרת של מעבר לפעילות דיגיטלית, הרחבת הרשאות, צמצום כוח אדם ומעבר לעבודה מרחוק. היבטים אלו משפיעים גם על עליה בסיכון הסייבר.

בנוסף, חלה עליה בסביבת הסיכון על רקע ההערכה הנוכחית בדבר ההשלכות האפשריות של המשבר על הכלכלה המקומית והעולמית. כמו כן, הערכת סיכון המוניטין הועלתה מקטנה-בינונית לבינונית, על רקע הרגישות הציבורית הגבוהה (ראו "טבלת גורמי סיכון" בדוח רבעון שלישי 2020).

גידול בהפסדי אשראי. להערכת הבנק, משבר הקורונה עשוי להמשיך להשפיע על מצבם של לווים ועל יכולת החזר שלהם, אם כי בשלב זה קיימת אי ודאות משמעותית בדבר עוצמת המשבר ומשך הזמן בו הוא צפוי להשפיע. על רקע האמור החליט הבנק להגדיל ברבעון הנוכחי את הפרשה הקבוצתית, בכדי לשקף את הגידול בהפסדי האשראי המוערכים לתקופה בגין לווים שנפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו (היינו לווים אשר המידע לגביהם אינו מעלה בשלב זה את הצורך לערוך בגינם הפרשה פרטנית להפסדי אשראי).

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 1,518 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 429 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 253.8%. העליה נובעת בעיקר מהשלכות המשבר, ובפרט מגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בשל עליית אי הוודאות נוכח משבר הקורונה.

יצוין כי ההוצאה בגין הפסדי אשראי נבחנה, בין השאר, גם אל מול חישוב בתרחישים שונים, שהבנק עורך מעת לעת. כמו כן, ברבעון השלישי ביצע הבנק מהלך רוחבי לאיתור וסיווג קבוצות לווים על בסיס מאפיינים כלליים כגון אשראי בדחייה, תקופת דחייה, ירידה במחזור ומאפייני סיכון נוספים. (ראו בדוח רבעון שלישי 2020 "ההוצאות בגין הפסדי אשראי" בסעיף "התפתחות ההכנסות וההוצאות"; "סיכונים אשראי"; ו-"הפרשה להפסדי אשראי - הפרשות על בסיס קבוצתי" בסעיף "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים").

המשך תנאי אי הוודאות. ההשלכות הכלכליות של משבר הקורונה תלויות בטווח הזמן עד לעצירת התפשטות המגיפה, בעוצמת הצעדים שיינקטו בארץ ובעולם לסיוע להתאוששות המשק ובקצב ההתאוששות המשקית והחזרת ענפי המשק השונים לפעילות מלאה. אי הוודאות כאמור מתעצמת נוכח חשש מגלים נוספים של התפרצות המגיפה וההשלכות של גלים נוספים אלה. הבנק וחברות הבת העיקריות ממשיכים לעקוב אחר ההתפתחויות בנושא זה ובוחנים את ההשלכות האפשריות על סקטורים ולקוחות, אשר עשויים להיות מושפעים מהמצב (לרבות השפעת הירידות בשווקים). להערכת הבנק, משבר הקורונה עשוי להמשיך להשפיע על מצבם של לווים ועל יכולת החזר שלהם, אם כי בשלב זה, כאמור, קיימת אי ודאות משמעותית בדבר עוצמת המשבר ומשך הזמן בו הוא צפוי להשפיע. בהתאם, להערכת הבנק קיים חשש להמשך הפגיעה ברווחיות הקבוצה, אולם בשלב זה, לא ניתן להעריך את היקפה.

הפקת לקחים. עם סיום הגל הראשון וחזרה לשגרת קורונה ביצע הבנק תהליך הפקת לקחים קבוצתי, אשר נתן מענה גם לציפיות הפיקוח בנושא. במסגרת תהליך הפקת הלקחים גובשה תוכנית עבודה מפורטת להשלמת ההיערכות להתמודדות עם גלי תחלואה נוספים, שכללה התייחסות להיבטי המשכיות העסקית, לשירות ללקוחות (טלפוני ובדיגיטל), לעבודה מרחוק, לטכנולוגיות, לתשתיות וסייבר ועוד. במרבית הנושאים שמופו הטיפול הושלם.

מידע צופה פני עתיד. הערכות הבנק בדבר השלכותיו האפשריות של המשבר, הן בבחינת מידע צופה פני עתיד, המבוסס על המידע הקיים בידי הבנק במועד עריכת הדוח. הערכות אלה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהמוערך על ידי הבנק. לפרטים נוספים, ראו בדוח רבעון שלישי 2020.

גישת התאגיד הבנקאי לניהול סיכונים

לפרטים בדבר פרופיל הסיכון של קבוצת דיסקונט ולפרטים בדבר טבלת גורמי סיכון, ראו בפרק ג' לדוח הדירקטוריון וההנהלה - "סקירת הסיכונים" בדוח שנתי 2019 (עמ' 47, 76-77).

הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים

הבנק רואה בסיכונים המודל העסקי, סיכונים סייבר ואבטחת מידע, סיכונים מודלים, היבטי הגנת הפרטיות וסיכון התנהגותי, סיכונים מובילים ומתפתחים המהותיים ביותר. לפרטים נוספים, ראו בדוח הסיכונים, אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 14-15).

סיכון סביבת המקרו. נוכח משבר הקורונה, חלה עליה בסיכון סביבת המקרו ברבעון הראשון של שנת 2020 לאור השלכות המהותיות שצפויות למשבר על הכלכלה המקומית והעולמית ועל השווקים. המשבר הוביל לעליה בסיכון במרבית תחומי הסיכון המנוהלים ובמיוחד בסיכון האשראי ובסיכון התפעולי. בשלב זה קיימת אי הודאות משמעותית בדבר עוצמת המשבר ומשך הזמן בו הוא צפוי להשפיע על פעילות המשק העולמי והמקומי ועל ענף הבנקאות ובכלל זה על קבוצת דיסקונט. לפרטים נוספים, ראו לעיל "התפרצות נגיף הקורונה".

סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)

דרישות הון מזעריות	נכסי סיכון משוקללים		
30.09.2020	30.06.2020	30.09.2020	
במיליוני שקלים חדשים			
19,355	162,969	165,711	סיכון אשראי גישה סטנדרטית
369	2,991	3,158	סיכון אשראי של צד נגדי (גישה סטנדרטית)
236	2,235	2,023	התאמה בגין סיכון אשראי (CVA)
26	218	221	חשיפות איגוח (גישה סטנדרטית)
616	5,301	5,277	סכומים מתחת לספי הניכוי (כפופים למשקל סיכון 250%)
20,602	173,714	176,390	סך הכל סיכון אשראי
504	4,127	4,313	סיכון שוק (גישה סטנדרטית)
1,712	14,514	14,656	סיכון תפעולי
22,818	192,355	195,359	סך הכל

גילוי על הקשר בין המאזן לבין רכיבי ההון הפיקוחי

לפרטים בדבר התאמות הנדרשות בין המאזן בדוחות הכספיים שפורסמו ובין רכיבי ההון הפיקוחי, ראו בדוח הסיכונים אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2019 (עמ' 88-96).

מידע נוסף על חשיפה לסיכון והערכתו שאינו נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3

לפרטים בדבר ריכוז של תנועות ושינויים בנכסים משוקללים בסיכון ובדבר הקשר בין נכסים משוקללים בסיכון לבין הפעילויות העסקיות והסיכונים המתייחסים, בהתאם למגדרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ראו בדוח הסיכונים אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2019 (עמ' 15-16).

• הון ומינוף

התפתחויות עיקריות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020

פעילות הקבוצה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2020 עמדה בצל משבר נגיף הקורונה, שהתפרץ בתחילת הרבעון הראשון וחולל, בין היתר, משבר כלכלי משמעותי.

משבר הקורונה גרם להקטנת הרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של השנה, אשר פגע ביחס ההון. הרבעון הראשון התאפיין בירידות חדות בשוקי ההון בישראל ובעולם כולו, אשר באו לידי ביטוי בירידה בשווי הנכסים הסחירים של הבנק. ההשפעה על קרן ההון של הבנק התמתנה כתוצאה מההשפעה המקוזת של הירידה בהתחייבות לזכויות עובדים. במהלך הרבעונים העוקבים חלה התאוששות בשוקי ההון ובתום הרבעון השלישי שווי תיק ניירות הערך היה גבוה בהשוואה לסוף שנת 2019. בסיכום תשעת החודשים הראשונים, שווי תיק איגרות החוב הזמין למכירה, עלה והשפיע באופן חיובי על יחס ההון.

הרכב ההון

רכיבי ההון לצורך חישוב יחס הון

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2019	2019	2020
במיליוני שקלים חדשים		
א. הון עצמי רובד 1		
19,193	18,973	19,699
(178)	(189)	(241)
19,015	18,784	19,458
הון עצמי		
הבדלים בין ההון העצמי לבין הון עצמי רובד 1		
סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים		
164	160	207
(6)	6	(22)
158	166	185
סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני תוכנית ההתייעלות		
152	170	452
19,009	18,788	19,725
סך הכל הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
ב. הון רובד 1 נוסף		
534	534	356
534	534	356
סך הכל הון רובד 1 נוסף לאחר ניכויים		
ג. הון רובד 2		
3,844	2,612	2,946
2,092	2,037	2,205
85	82	86
6,021	4,731	5,237
-	-	-
6,021	4,731	5,237
סך-הכל הון רובד 2		

לפרטים בדבר הקשר בין המאזן לבין רכיבי ההון הפיקוחי, ראו בדוח הסיכונים אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2019 (עמ' 88-96).

הלימות ההון

לפרטים בדבר "הערכת הלימות ההון" ובדבר "תהליך תכנון ההון", ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 19-22).

יחס המינוף

כללי. יחס המינוף מוגדר כמידת ההון מחולק במדידת החשיפה. ההון לצורך המדידה הוא הון רוברד 1. מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, החשיפות לנגזרים, החשיפות לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים (לפרטים בדבר הגורמים שעשויים להשפיע על יחס המינוף, ראו ביאור 25 סעיף 2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019, עמ' 171, וביאור 9 סעיף 2 לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרס 2020).

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1)

	30 בספטמבר		31 בדצמבר
	2019	2020	2019
במיליוני שקלים חדשים			
סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים	248,778	287,678	259,823
ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים	-	-	-
ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף	-	-	-
התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	(2,111)	(1,396)	(1,253)
התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך	-	8	-
התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)	23,899	25,597	24,265
התאמות אחרות	1,783	1,990	1,786
חשיפה לצורך יחס המינוף	272,349	313,877	284,621

גילוי על יחס המינוף (LR2)

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2019	2019	2020
במיליוני שקלים חדשים		
חשיפות מאזניות		
253,235	241,206	281,344
(164)	(160)	(207)
253,071	241,046	281,137
סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)		
חשיפות בגין נגזרים		
1,458	1,639	2,049
1,845	1,861	2,017
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
3,303	3,500	4,066
סך חשיפות בגין נגזרים		
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך		
3,982	3,904	3,069
-	-	-
-	-	8
-	-	-
3,982	3,904	3,077
סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך		
חשיפות חוץ מאזניות אחרות		
95,920	92,388	101,416
(71,655)	(68,489)	(75,819)
24,265	23,899	25,597
פריטים חוץ מאזניים		
הון וסך החשיפות		
19,543 ⁽¹⁾	19,322 ⁽¹⁾	20,081 ⁽¹⁾
284,621	272,349	313,877
יחס מינוף		
6.9	7.1	6.4

הערה:
(1) הון רובד 1 וסך החשיפות מוצגים לאחר ההקלה שנתן הפיקוח בגין תוכניות התייעלות.

סיכון אשראי

כללי. סיכון אשראי הינו סיכון לפגיעה מהותית בשווי הקבוצה וביכולתה להשיג את יעדיה כתוצאה מהרעה ביכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק, בחלקן או במלואן. למידע כללי על איכות סיכון האשראי (CRA), ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מג"א של רשות ניירות ערך ובאתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 24-30) ובדוח רבעון שלישי 2020.

התפרצות נגיף הקורונה

ברבעון הראשון של שנת 2020 התפרץ נגיף חדש, מסוג "קורונה", שהתפשט במהירות למרבית המדינות בעולם תוך גרימת תחלואה נרחבת ושיעור תמותה משמעותי. בחודש מרס 2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על נגיף הקורונה כ"מגיפה עולמית". בעקבות התפרצות הנגיף, ממשלות בכל רחבי העולם, ובכללם בישראל, נקטו בצעדי התגוננות, אשר כללו הגבלת המעבר בין מדינות, אמצעי בידוד כדי הטלת סגר, הגבלות על סוגים שונים של פעילויות ועסקים וכו'. הצעדים האמורים הביאו לפגיעה משמעותית בפעילות העסקית, לעליה בשיעורי האבטלה, לפגיעה ביכולת השרידות הכלכלית של עסקים ולפגיעה בהכנסות ובצריכה של משקי הבית.

להערכת הבנק, משבר הקורונה עשוי להמשיך להשפיע על מצבם של לווים ועל יכולת ההחזר שלהם, אם כי בשלב זה קיימת אי ודאות משמעותית בדבר עוצמת המשבר ומשך הזמן בו הוא צפוי להשפיע. על רקע האמור החליט הבנק להגדיל בתשעת החודשים הראשונים את ההפרשה הקבוצתית, בכדי לשקף את הגידול בהפסדי האשראי המוערכים לתקופה בגין לווים שנפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו. לפרטים נוספים, ראו "התפתחויות עיקריות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020". לפרטים בדבר "חובות ששוננו תנאיהם במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה", ראו בדוח רבעון שלישי 2020.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

להלן יובאו נתונים בדבר סיכון אשראי לפי ענפי משק. יצוין כי הגידול בהיקף האשראי הלא בעייתי שאינו בדירוג ביצוע, נובע בעיקר ממתן ביטוי לעליה בסיכון האשראי לנוכח הערכת השפעת משבר הקורונה על הפעילות הכלכלית במשק.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

30 בספטמבר 2020											
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						סיכון אשראי לא בעייתי					
ההוצאה מחיקות יתרת התקופתית חשבונאיות ההפרשה בגין הפסדי נטו להפסדי אשראי לתקופה	מחיקות	ההוצאה	מחיקות	יתרת	התקופתית	מזה:	סך-הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום ⁽²⁾	אשראי
אשראי	לתקופה	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	מזה:	סך-הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום ⁽²⁾	אשראי
במיליוני שקלים חדשים											
פעילות לווים בישראל											
20	1	4	7	15	1,041	1,301	44	15	1,258	1,317	חקלאות
6	5	-	112 ⁽¹²⁾	116	545	786	42	116	628	786	כרייה וחציבה
313	(8)	70	171	697	8,484	14,651	389	697	13,694	14,780	תעשייה
340	35	109	151	637	16,877	33,206 ⁽⁶⁾	684	637	31,932	33,253 ⁽⁶⁾	בינוי ונדל"ן - בינוי
194	(6)	102	145	342	11,364	12,898	325	342	12,359	13,026	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
24	3	16	5	42	2,343	3,335	11	42	3,637	3,690	אספקת חשמל ומים
548	44	192	202	601	18,311	22,668	858	601	21,334	22,793	מסחר
83	(3)	64	45	182	1,764	2,075	78	182	1,815	2,075	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
162	6	48	132	387	4,957	6,083	221	390	5,646	6,257	תחבורה ואחסנה
123	3	26	61	68	1,880	2,380	91	68	2,280	2,439	מידע ותקשורת
106	2	17	327	390	8,948	13,972	315	390	16,118	16,823	שירותים פיננסיים
256	26	182	77	318	5,487	7,743	448	318	7,003	7,769	שירותים עסקיים אחרים
51	-	22	11	134	8,594	9,676	69	134	9,476	9,679	שירותים ציבוריים וקהילתיים
2,226	108	852	1,446	3,929	90,595	130,774	3,575	3,932	127,180	134,687	סך-הכל מסחרי
254	18	67	2	371	40,904	45,479	1,710	371	43,398	45,479	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
959	163	413	184	677	30,313	65,723	2,224	677	62,829	65,730	אנשים פרטיים - אחר
3,439	289	1,332	1,632	4,977	161,812	241,976	7,509	4,980	233,407	245,896	סך-הכל ציבור
-	-	-	-	-	479	588	-	-	1,770	1,770	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	2,684	3,058	-	-	30,550	30,550	ממשלת ישראל
3,439	289	1,332	1,632	4,977	164,975	245,622	7,509	4,980	265,727	278,216	סך-הכל פעילות בישראל

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

30 בספטמבר 2020							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
מזה:							סיכון אשראי לא בעייתי				
יתרת	מחיקות	ההוצאה	מזה:				דירוג	סך-			
התקופתית	בגין הפסדי	התקופתית	סך-הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽⁵⁾	פגום ⁽²⁾	ביצוע	הכל ⁽⁹⁾			
ההפרשה	נטו	אשראי	הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽⁵⁾	פגום ⁽²⁾	ביצוע	הכל ⁽⁹⁾			
להפסדי	לתקופה	אשראי	הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽⁵⁾	פגום ⁽²⁾	ביצוע	הכל ⁽⁹⁾			
אשראי	אשראי	אשראי	הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽⁵⁾	פגום ⁽²⁾	ביצוע	הכל ⁽⁹⁾			
במיליוני שקלים חדשים											
פעילות לווים בחו"ל											
3	-	-	-	1	202	278	167	1	110	278	חקלאות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	319	319	כרייה וחציבה
66	(2)	5	-	354	3,619	6,006	343	355	5,934	6,632	תעשייה
2	(2)	(1)	-	-	133	172	2	-	171	173	בינוי ונדל"ן - בינוי
231	15	90	230	713	10,083	11,132	1,092	728	9,806	11,626	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	13	68	-	-	408	408	אספקת חשמל ומים
61	13	2	10	288	4,571	7,040	495	288	6,482	7,265	מסחר
43	-	33	22	98	1,729	1,811	882	98	859	1,839	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
9	-	3	-	-	724	764	8	8	941	957	תחבורה ואחסנה
1	-	-	5	5	89	163	-	5	268	273	מידע ותקשורת
15	-	8	15	27	1,348	2,557	42	27	10,899	10,968	שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,116	7,116	מזה: סוכנויות פדרליות בארה"ב ⁽⁷⁾
12	-	5	-	82	626	902	118	82	849	1,049	שירותים עסקיים אחרים
38	-	20	-	126	3,697	3,954	449	126	4,118	4,693	שירותים ציבוריים וקהילתיים ⁽⁸⁾
481	24	165	282	1,694	26,834	34,847	3,598	1,718	41,164	46,480	סך-הכל מסחרי
3	-	1	-	6	247	251	3	6	242	251	אנשים פרטיים- הלוואות לדיור
14	-	6	-	7	1,407	1,961	5	7	1,950	1,962	אנשים פרטיים - אחר
498	24	172	282	1,707	28,488	37,059	3,606	1,731	43,356	48,693	סך-הכל ציבור
1	-	-	-	-	3,471	3,517	-	39	5,229	5,268	בנקים בחו"ל
14	-	14	-	-	1,592	1,592	-	-	3,140	3,140	ממשלות חו"ל
513	24	186	282	1,707	33,551	42,168	3,606	1,770	51,725	57,101	סך-הכל פעילות בחו"ל
3,952	313	1,518	1,914	6,684	198,526	287,790	11,115	6,750	317,452	335,317	סך-הכל

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 198,526 מיליון ש"ח, 40,383 מיליון ש"ח, 679 מיליון ש"ח, 5,451 מיליון ש"ח ו-90,278 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר. כולל קבוצות רכישה בסך של 213 מיליון ש"ח.
- כולל ניירות ערך מגובי משכנתאות בסך של 6,500 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י GNMA ובסך של 616 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י FNMA ו-FHLMC.
- כולל בעיקר איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.
- כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים שאינם מהקבוצה בסך של 7,375 מיליון ש"ח.
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 214 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

30 בספטמבר 2019												
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾												
ההוצאה	מחיקות	יתרת	התקופתית	חשבונאיות	הפרשה	מזה:	סך-הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽¹⁾	פגום	סך-הכל	סיכון אשראי לא בעייתי
בגין הפסדי נטו	לתקופה	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	מזה:	סך-הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽¹⁾	פגום	סך-הכל	סיכון אשראי לא בעייתי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	מזה:	סך-הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽¹⁾	פגום	סך-הכל	סיכון אשראי לא בעייתי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	מזה:	סך-הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽¹⁾	פגום	סך-הכל	סיכון אשראי לא בעייתי
במיליוני שקלים חדשים												
פעילות לווים בישראל												
15	3	2	6	12	912	1,193	42	12	1,150	1,204	חקלאות	
3	-	(1)	-	8	830	1,403	-	8	1,397	1,405	כרייה וחציבה	
245	26	29	164	545	8,687	13,979	491	545	13,024	14,060	תעשייה	
242	3	52	174	320	14,228	⁽⁶⁾ 30,722	307	320	30,116	⁽⁶⁾ 30,743	בינוי ונדל"ן - בינוי	
											בינוי ונדל"ן - פעילות	
91	(16)	(24)	250	291	10,336	11,788	229	291	11,390	11,910	בינוי ונדל"ן - פעילות	
7	1	-	2	11	1,670	2,220	13	11	2,607	2,631	אספקת חשמל ומים	
350	49	69	185	305	17,216	20,280	508	305	19,842	20,655	מסחר	
											בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	
18	3	4	110	135	1,630	1,894	68	135	1,707	1,910	תחבורה ואחסנה	
86	17	38	62	115	5,047	6,456	81	119	6,315	6,515	מידע ותקשורת	
108	3	(26)	62	66	1,969	2,396	76	66	2,299	2,441	שירותים פיננסיים	
89	1	(7)	298	299	9,504	11,873	168	299	14,908	15,375	שירותים עסקיים אחרים	
84	30	39	42	86	5,514	7,645	536	86	7,055	7,677	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
20	3	9	10	18	4,083	5,052	125	18	4,923	5,066	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
1,358	123	184	1,365	2,211	81,626	116,901	2,644	2,215	116,733	121,592	סך-הכל מסחרי	
199	6	21	-	349	35,812	39,326	2,814	349	36,163	39,326	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	
694	190	237	178	555	31,980	65,581	1,793	555	63,241	65,589	אנשים פרטיים - אחר	
2,251	319	442	1,543	3,115	149,418	221,808	7,251	3,119	216,137	226,507	סך-הכל ציבור	
-	-	-	-	-	269	396	2	-	1,250	1,252	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	2,112	2,509	-	-	26,846	26,846	ממשלת ישראל	
2,251	319	442	1,543	3,115	151,799	224,713	7,253	3,119	244,232	254,604	סך-הכל פעילות בישראל	

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

30 בספטמבר 2019							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
מזה:							סיכון אשראי לא בעייתי				
סך-הכל חובות ⁽²⁾ ו ⁽¹⁾ בעייתי ⁽⁵⁾ פגום							סך-הכל ⁽⁶⁾				
ההוצאה התקופתית חשבונאית ההפרשה בגין הפסדי נטו לתקופה	מחיקות	יתרת	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	שאינו בדירוג ביצוע	דירוג ביצוע	אשראי ⁽¹⁰⁾ בעייתי ⁽⁵⁾ ביצוע	סך-הכל ⁽⁶⁾	סך-הכל ⁽⁶⁾
במיליוני שקלים חדשים											
פעילות לווים בחו"ל											
2	-	-	-	-	182	275	-	-	275	275	275
-	-	-	-	-	-	-	-	-	219	219	219
62	(1)	21	-	287	4,034	5,575	83	287	5,491	5,861	5,861
1	-	(5)	-	-	98	121	-	-	213	213	213
105	(26)	(51)	101	221	8,341	10,070	652	221	9,409	10,282	10,282
1	-	(2)	-	3	32	144	-	3	310	313	313
79	(4)	25	14	703	4,576	6,511	472	703	5,426	6,601	6,601
13	-	-	39	39	1,525	1,578	(1)	39	1,558	1,596	1,596
9	-	1	1	2	814	847	-	10	940	950	950
1	-	(1)	5	5	118	173	13	5	481	499	499
14	-	(1)	-	-	1,454	2,295	94	-	9,675	9,769	9,769
-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,332	6,332	6,332
8	-	-	-	42	609	946	9	42	896	947	947
14	-	1	23	23	3,276	3,661	457	23	4,312	4,792	4,792
309	(31)	(12)	183	1,325	25,059	32,196	1,779	1,333	39,205	42,317	42,317
סך-הכל מסחרי											
3	-	-	-	5	221	222	16	5	201	222	222
8	-	(1)	-	1	1,112	2,014	8	-	2,007	2,015	2,015
320	(31)	(13)	183	1,331	26,392	34,432	1,803	1,338	41,413	44,554	44,554
סך-הכל ציבור											
1	-	-	-	-	3,225	3,265	(2)	38	4,950	4,986	4,986
-	-	-	-	-	1,366	1,366	-	-	2,974	2,974	2,974
321	(31)	(13)	183	1,331	30,983	39,063	1,801	1,376	49,337	52,514	52,514
סך-הכל פעילות בחו"ל											
2,572	288	429	1,726	4,446	182,782	263,776	9,054	4,495	293,569	307,118	307,118
סך-הכל											

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 182,782 מיליון ש"ח, 36,281 מיליון ש"ח, 464 מיליון ש"ח, 5,601 מיליון ש"ח ו-81,990 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל קבוצות רכישה בסך של 113 מיליון ש"ח.
- (7) כולל ניירות ערך מגובי משכנתאות בסך של 5,560 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י GNMA ובסך של 772 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י FNMA ו-FHLMC.
- (8) כולל בעיקר איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.
- (9) כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים שאינם מהקבוצה בסך של 6,237 מיליון ש"ח.
- (10) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (11) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 256 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2019											
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾											
ההוצאה השנתית מחיקות יתרת חשבונאיות ההפרשה הפסדי נטו לתקופה אשראי							סיכון אשראי לא בעייתי שאינו בדירוג ביצוע				
מזה:							סך-הכל חובות ⁽²⁾ בעייתי ⁽⁵⁾ פגום				
במיליוני שקלים חדשים							סך-הכל ⁽⁶⁾ ביצוע אשראי ⁽¹⁰⁾ בעייתי ⁽⁵⁾ ביצוע				
פעילות לווים בישראל											
17	3	5	6	13	978	1,251	13	13	1,236	1,262	חקלאות
8	-	5	22	30	1,063	1,342	-	30	1,323	1,353	כרייה וחציבה
242	23	24	179	564	8,437	13,538	121	564	12,961	13,646	תעשייה
265	8	82	207	323	14,539	31,134 ⁽⁶⁾	172	323	30,661	31,156 ⁽⁶⁾	בינוי ונדל"ן - בינוי
85	(22)	(37)	192	248	10,709	12,143	99	248	11,907	12,254	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
11	1	-	3	16	2,334	2,961	4	16	3,391	3,411	אספקת חשמל ומים
393	69	125	205	482	18,215	21,376	146	482	20,972	21,600	מסחר
16	3	3	108	132	1,594	1,854	45	132	1,691	1,868	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
119	22	70	59	271	5,286	6,741	(37)	275	6,585	6,823	תחבורה ואחסנה
100	3	(33)	60	64	1,826	2,264	43	64	2,215	2,322	מידע ותקשורת
92	1	(4)	300	359	8,600	11,114	16	359	13,645	14,020	שירותים פיננסיים
100	40	65	46	126	5,414	7,513	185	126	7,242	7,553	שירותים עסקיים אחרים
29	6	11	9	50	7,794	8,991	51	50	8,910	9,011	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,477	157	316	1,396	2,678	86,789	122,222	858	2,682	122,739	126,279	סך-הכל מסחרי
205	7	28	-	372	36,923	40,964	2,783	372	37,809	40,964	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
709	252	312	189	565	32,559	67,327	1,574	565	65,196	67,335	אנשים פרטיים - אחר
2,391	416	656	1,585	3,615	156,271	230,513	5,215	3,619	225,744	234,578	סך-הכל ציבור
-	-	-	-	-	743	862	-	-	1,657	1,657	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	2,063	2,351	-	-	26,149	26,149	ממשלת ישראל
2,391	416	656	1,585	3,615	159,077	233,726	5,215	3,619	253,550	262,384	סך-הכל פעילות בישראל

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2019											
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾							סיכון אשראי לא בעייתי שאינו בדירוג ביצוע ⁽⁵⁾				
ההוצאה השנתית מחיקות בגין חשבונאות הפרשה הפסדי נטו לתקופה אשראי							סיכון אשראי לא בעייתי שאינו בדירוג ביצוע ⁽⁵⁾				
מזה: סך-הכל חובות ⁽²⁾ בעייתי ⁽⁵⁾ פגום							סך-הכל חובות ⁽²⁾ בעייתי ⁽⁵⁾ ביצוע				
במיליוני שקלים חדשים							במיליוני שקלים חדשים				
פעילות לווים בחו"ל											
2	-	-	-	-	191	282	-	-	282	282	חקלאות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	254	254	כרייה וחציבה
61	(1)	20	-	292	3,519	5,883	160	292	5,884	6,336	תעשייה
1	(3)	(9)	-	-	105	151	1	-	225	226	בינוי ונדל"ן - בינוי
157	(26)	1	245	457	9,119	10,543	470	457	9,792	10,719	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	13	10	-	-	112	149	-	-	340	340	אספקת חשמל ומים
71	2	24	9	566	4,698	7,406	625	566	6,265	7,456	מסחר
11	-	(3)	38	38	1,515	1,570	147	38	1,401	1,586	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
8	-	(1)	1	2	690	725	-	8	928	936	תחבורה ואחסנה
1	-	(1)	5	5	98	140	13	5	303	321	מידע ותקשורת
8	(1)	(9)	-	-	1,322	2,588	38	-	10,166	10,204	שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,367	6,367	מזה: סוכנויות פדרליות בארה"ב ⁽⁷⁾
7	(3)	(3)	-	40	561	808	-	40	770	810	שירותים עסקיים אחרים
19	-	6	23	46	3,332	3,673	434	46	4,297	4,777	שירותים ציבוריים וקהילתיים ⁽⁸⁾
346	(19)	35	321	1,446	25,262	33,918	1,888	1,452	40,907	44,247	סך-הכל מסחרי
2	-	(1)	-	6	236	239	14	6	219	239	אנשים פרטיים- הלוואות לדיור
8	(1)	-	-	1	1,222	2,048	1	1	2,048	2,050	אנשים פרטיים - אחר
356	(20)	34	321	1,453	26,720	36,205	1,903	1,459	43,174	46,536	סך-הכל ציבור
1	-	-	-	-	1,965	1,989	-	37	3,494	3,531	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	1,452	1,452	-	-	3,755	3,755	ממשלות חו"ל
357	(20)	34	321	1,453	30,137	39,646	1,903	1,496	50,423	53,822	סך-הכל פעילות בחו"ל
2,748	396	690	1,906	5,068	189,214	273,372	7,118	5,115	303,973	316,206	סך-הכל

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 189,214 מיליון ש"ח, 36,765 מיליון ש"ח, 531 מיליון ש"ח, 4,545 מיליון ש"ח ו-85,151 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל קבוצות רכישה בסך של 91 מיליון ש"ח.
- (7) כולל ניירות ערך מגובי משכנתאות בסך של 5,656 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י GNMA ובסך של 71 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י FNMA ו-FHLMC.
- (8) כולל בעיקר איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.
- (9) כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים שאינם מהקבוצה בסך של 6,845 מיליון ש"ח.
- (10) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (11) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 233 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

בשל משבר הקורונה הבנק מקיים מעקב אחר היקף החשיפות ומרכז את חשיפות האשראי בבנקים בדירוג גבוה. כ-90% מהחשיפה ליום 30 בספטמבר 2020 הינה למוסדות פיננסיים בדרוג "A" ומעלה, לעומת כ-87% ליום 31 בדצמבר 2019. לפרטים נוספים, ראו בדוח רבעון שלישי 2020, פרק ג'.

טיוטות והוראות שפורסמו ברבעון השלישי של שנת 2020

ביום 2 בספטמבר 2020 פורסמה טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250. עקב התמשכות משבר הקורונה האריך המפקח על הבנקים את רוב ההקלות שניתנו עקב המשבר בחצי שנה נוספת, עד ליום 31 במרס 2021. בין היתר, לעניין מגבלת חבות ענפית (22%), הלוואות לדיר, דוח כספי מעודכן אם הוגש עד 11 חודשים ממועד הדוח הכספי.

ביום 3 בספטמבר 2020 פורסמה טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 450 בדבר הליכי גביית חובות. בטיטה מוצעות הקלות לגבי דרך קבלת ההסכמה להסדר מהלקוח עקב משבר הקורונה. כמו כן נוספו עדכונים לגבי חובות בכרטיסי אשראי וידוע הלקוח על חובת הדוח למאגר נתוני אשראי בעת פיגור בהחזר הלוואות.

היום 10 בספטמבר 2020 פורסמה טיוטת מכתב של הפיקוח להנהלות הבנקים. טיוטת המכתב עוסק בדגשים פיקוחיים לשינויים בתנאי הלוואה. בטיטה ציין הפיקוח כי הוא רואה בשינויי תנאי הלוואות כפעולות חיוביות, שעשויות לצמצם השפעות שליליות שנגרמו לציבור הלווים בעקבות אירוע הקורונה.

ביום 29 בספטמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא הארכה נוספת של המתווה המקיף לדחיית תשלומי הלוואות בנקאיות. במכתב ציין הפיקוח כי התקופה להגשת הבקשה לדחיית תשלומי הלוואות תוארך עד ליום 31 בדצמבר 2020. הארכת התקופה כוללת את כל סוגי הלוואות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים.

ביום 30 בספטמבר 2020 עודכנו הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203, 313, 315. במסגרת העדכון נקבעו מקדמי המרה מופחתים לערבויות בתחום ליווי פרויקטים מסוג פינני בינוי, תמ"א 38/2 או עסקאות קומבינציה. החוזר מכליל את הערבויות שעודכנו בחישוב החבות בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 (סעיף 4) לפי מקדמי המרה שונים.

ביום 11 באוקטובר 2020 פרסם הפיקוח מכתב בנושא דגשים פיקוחיים לשינויים נוספים בתנאי הלוואה במכתב ציין, בין היתר, כי על ההנהלה להביא בחשבון את השפעת אירוע הנגיף בתהליך אמידת הפרשה להפסדי אשראי. בהמשך לכך הודגש כי למרות שדחיית תשלומי הלוואות אינה מחייבת סיווג בארגון מחדש של חוב בעייתי, עם זאת, סביר להניח שבחלק מההלוואות חלה הרעה באיכות התיק ולכן יש לבחון את הסיווג בדיווח לציבור. בנוסף, ציין שפונקציות הבקרה בתאגיד צריכות לבצע בדיקות של איכות התיק.

הוראת שעה להקלות בדרישות לאור משבר הקורונה. ביום 15 בנובמבר 2020 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250, אשר קובע הקלה ביחס המינוף במטרה להמשיך ולתמוך במשק לאור התמשכות משבר הקורונה. הבנק נדרש לעמוד בתקופת הוראת השעה ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד.

איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)

איכות האשראי של חשיפות אשראי

יתרות נטו	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות ברוטו		סך הכל
		אחרים	פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
במיליוני שקלים חדשים				
ליום 30 בספטמבר 2020				
192,135	3,645	192,299	3,481	חובות, למעט איגרות חוב
37,897	-	37,847	50	איגרות חוב
97,826	289	98,055	60	חשיפות חוץ מאזניות
327,858	3,934	328,201	3,591	סך הכל
ליום 30 בספטמבר 2019				
176,698	2,345	176,881	2,162	חובות, למעט איגרות חוב
33,201	-	33,152	49	איגרות חוב
90,217	198	90,347	68	חשיפות חוץ מאזניות
300,116	2,543	300,380	2,279	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2019				
183,026	2,503	183,237	2,292	חובות, למעט איגרות חוב
33,328	-	33,281	47	איגרות חוב
93,479	223	93,610	92	חשיפות חוץ מאזניות
309,833	2,726	310,128	2,431	סך הכל

לפרטים בדבר שינויים במלאי החובות הפגומים (CR2) ולגילוי נוסף בנוגע לאיכות האשראי של חשיפות אשראי (CRB), ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 30-32).

דרישות גילוי איכותיות בנוגע לשיטות להפחתת סיכון אשראי (CRC)

לפרטים בדבר הפחתת סיכון אשראי ובדבר הפחתת הסיכון בגין ריכוזיות, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 39-40).

שיטות להפחתת סיכון אשראי – סקירה (CR3)

שיטות להפחתת סיכון אשראי - גילוי כמותי

מובטחים							לא מובטחים		
מזה: על ידי נגזרי אשראי		מזה: על ידי ערבויות פיננסיות		מזה: על ידי ביטחון מאזנית		סך הכל	סך הכל		
מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	מזה: סכום יתרה מאזנית		
במיליוני שקלים חדשים									
ליום 30 בספטמבר 2020									
-	-	7,775	7,775	7,044	24,864	14,819	32,639	159,496	חובות, למעט איגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	37,897	איגרות חוב
-	-	7,775	7,775	7,044	24,864	14,819	32,639	197,393	סך הכל
-	-	830	1,086	18	227	848	1,313	1,097	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽¹⁾
ליום 30 בספטמבר 2019									
-	-	5,910	5,910	6,884	22,387	12,794	28,297	148,401	חובות, למעט איגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	33,201	איגרות חוב
-	-	5,910	5,910	6,884	22,387	12,794	28,297	181,602	סך הכל
-	-	-	-	15	92	15	92	1,338	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽¹⁾
ליום 31 בדצמבר 2019									
-	-	6,505	6,505	6,523	21,332	13,028	27,837	155,189	חובות, למעט איגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	33,328	איגרות חוב
-	-	6,505	6,505	6,523	21,332	13,028	27,837	188,517	סך הכל
-	-	-	-	14	107	14	107	1,221	מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽¹⁾

הערה: (1) לא כולל חוב פגום צובר בסך של 632 מיליון ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2019: 553 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2019: 585 מיליון ש"ח).

הגישה הסטנדרטית – חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (CR5)

חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון

סך הכל סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים חדשים									
ליום 30 בספטמבר 2020									
71,369	-	127	-	-	-	-	118	71,124	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
10,374	-	31	-	-	1,444	-	7,581	1,318	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
11,018	-	28	-	-	133	-	10,857	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB))
103,662	110	94,069	-	-	1,023	-	8,460	-	תאגידים
28,894	-	144	28,750	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
12,962	-	47	12,915	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
41,585	-	486	8,951	6,797	12,997	12,354	-	-	בביטחון נכס למגורים
2,042	-	2,042	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,625	996	629	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
9,425	1,251	5,001	-	-	-	-	27	3,146	נכסים אחרים
1,046	848	198	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
292,956	2,357	102,604	50,616	6,797	15,597	12,354	27,043	75,588	סך הכל
ליום 30 בספטמבר 2019									
47,604	-	452	-	-	-	-	75	47,077	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
7,974	-	-	-	-	454	-	6,219	1,301	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
9,790	-	31	-	-	62	-	9,697	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB))
94,441	184	85,877	-	-	686	-	7,694	-	תאגידים
31,174	-	102	31,072	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
13,781	-	21	13,760	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
35,946	-	446	9,548	3,726	10,693	11,533	-	-	בביטחון נכס למגורים
1,691	-	1,691	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,474	891	583	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
7,440	962	3,597	-	-	-	-	208	2,673	נכסים אחרים
1,007	696	311	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
251,315	2,037	92,800	54,380	3,726	11,895	11,533	23,893	51,051	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2019									
52,945	-	451	-	-	-	-	74	52,420	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
11,400	-	31	-	-	1,897	-	8,146	1,326	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
9,074	-	22	-	-	98	-	8,954	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB))
97,882	129	89,111	-	-	634	-	8,008	-	תאגידים
31,456	-	137	31,319	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
13,755	-	11	13,744	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
37,033	-	468	9,321	4,380	11,153	11,711	-	-	בביטחון נכס למגורים
1,627	-	1,627	-	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,391	775	616	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
7,285	1,000	3,601	-	-	-	-	157	2,527	נכסים אחרים
982	718	264	-	-	-	-	-	-	מזה: בגין מניות
263,848	1,904	96,075	54,384	4,380	13,782	11,711	25,339	56,273	סך הכל

סיכון אשראי של צד נגדי

לגילוי איכותי על סיכון אשראי של צד נגדי (CCRA), ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 43-44).

טיוטות והוראות שפורסמו ברבעון בשלישי של שנת 2020

לאור התפרצות משבר קורונה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר עדכונים והקלות בהוראות בתחומים שונים ובכלל זה עדכון ליישום הוראה חדשה להקצאת הון בגין סיכון אשראי צד נגדי (SACCR) המאפשר להפסיק באופן זמני את ההיערכות ליישום ההוראה, כאשר בחודש דצמבר 2020 יבחן האם נדרשת דחיה בלו"ז ליישום הסופי.

ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR₁)

RWA	EAD לאחר CRM	חשיפה פוטנציאלית עתידית		עלות שיחלוק
		עלות שיחלוק	עלות שיחלוק	
במיליוני שקלים חדשים				
ליום 30 בספטמבר 2020				
2,204	3,361	1,693	1,989	שיטת החשיפה הנוכחית
732	1,411	-	-	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך SFT)
2,936	4,772	1,693	1,989	סך-הכל
ליום 30 בספטמבר 2019				
1,614	2,667	1,861	1,594	שיטת החשיפה הנוכחית
1,014	1,478	-	-	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך SFT)
2,628	4,145	1,861	1,594	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2019				
1,489	2,479	1,443	1,405	שיטת החשיפה הנוכחית
1,039	1,571	-	-	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך SFT)
2,528	4,050	1,443	1,405	סך-הכל

הקצאת הון בגין התאמות שערך לסיכון אשראי (CVA) (CCR₂) (CVA)

RWA	EAD לאחר CRM	סך כל התיקים שמחושבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית
במיליוני שקלים חדשים		
ליום 30 בספטמבר 2020		
2,023	3,181	סך כל התיקים שמחושבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית
ליום 30 בספטמבר 2019		
1,821	2,863	סך כל התיקים שמחושבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית
ליום 31 בדצמבר 2019		
1,489	2,601	סך כל התיקים שמחושבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית

הגידול בהקצאת הון בגין התאמות שיערוך לסיכון אשראי נובע מגידול בפעילות בנמרים מול לקוחות.

סיכון שוק

גילוי איכותי כללי בדבר סיכוני שוק (MRA), ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 48-50).

משבר פיננסי בשווקים. במהלך חודש מרס התפתח משבר פיננסי בשווקים לאור התפשטות וירוס הקורונה בעולם. כתוצאה מהמשבר חלו שינויים מהותיים בשווקים בעולם ובארץ לתקופה ממושכת אשר גרמו לשבירת הקורלציות בין גורמי סיכון שונים בעקבות תנודתיות חסרת תקדים בכלל ובריביות בפרט, פתיחת המרווחים בניירות ערך ובמקביל ללחצי נזילות במט"ח ולחוסר נזילות נקודתי בשוק האג"ח. ברוב המדינות בעולם וגם בארץ הבנקים המרכזיים נאלצו להתערב במסחר בשווקים כדי לספק נזילות ולמנוע התפתחות משבר נזילות עמוק. במהלך הרבעון השני חלה התמתנות בתנודתיות לאור תמיכה של הבנקים המרכזיים בשוק. במהלך הרבעון השני חלה התמתנות בשווקים. במהלך הרבעון השלישי התנהגות השווקים הייתה יציבה יחסית.

גילוי כמותי

(1) מגבלות הדירקטוריון

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 50).

(2) החשיפה לסיכון ריבית

כללי

הסיכון להפסד כתוצאה מתזוזות מקבילות ולא מקבילות, בעקום התשואה, וההשפעה של האופציונליות הגלומה במכשירים פיננסיים שונים.

הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון השוק

הקבוצה מבחינה בין שני סוגים של תיקים: תיק למסחר ותיק בנקאי. תיקים אלה נבדלים באופי חשיפתם לסיכוני שוק ומכאן גם בכלי הניהול המשמשים לניהול סיכוני השוק שלהם.

- התיק למסחר מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות עם כוונת מסחר או מתוך כוונה להרוויח בטווח הקצר. פוזיציות אלו יהיו סחירות ושניתן לנדרן באופן מלא. ככלל, התיק למסחר מרוכז בחדר עסקות ובתיקי האג"ח למסחר שביחידת הנוסטרו.
 - התיק הבנקאי - מכלול הנכסים וההתחייבויות המאזניים והפריטים החוץ מאזניים של הקבוצה אשר אינם נכללים בתיק למסחר. מדדי הסיכון המשמשים לניהול סיכון הריבית הכולל מוצגים באופן מפורט בסעיף מידע נוסף על החשיפה לסיכוני שוק להלן.
- המודלים המשמשים לניהול סיכון הריבית בתיק הבנקאי בלבד מוצגים באופן מפורט בפרק סיכון ריבית (IRRBB) בתיק הבנקאי להלן.

הקשר בין סעיפי מאזן לבין פוזיציות שנכללו בגילוי על סיכון השוק

השפעת 100BP		השפעת 100BP		נכסים
השפעת 100BP	ליום 30	השפעת 100BP	ליום 30	
ליום 31 בדצמבר	בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	בספטמבר	
2019	2020	2019	2020	
31.12.19	30.09.20	31.12.19	30.09.20	
במיליוני שקלים חדשים				
781	883	2,203	2,222	אשראי
412	354	1,155	1,198	תיק ניירות ערך זמין למכירה
205	373	46	25	תיק ניירות ערך למסחר
1,477	2,098	196	325	תיק ניירות ערך לפדיון
303	312	-	-	חוץ מאזני (נגזרים)
-	-	59	45	אחר
3,178	4,020	3,659	3,813	סך-הכל

(3) מידע נוסף – מודלים ומדדי סיכון

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 52-55).

מדדים ראשיים בניהול

מדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים בריבית. לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 52-53).

פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - במדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים מקביליים של עקומי הריבית ב-100 נק' בסיס (מודל ה-EVE)

לתקופה שהסתיימה ב			
31.12.19		30.09.20	
חשיפה מקטימלית במהלך			
חשיפה מקטימלית במהלך 2019	סוף שנת 2019	סוף רבעון השלישי	סוף רבעון שלישי
במיליוני שקלים חדשים			
(656)	(481)	140	207
		(1,127)	(1,163)
UP 100	UP 100	UP 100	UP 100
			חשיפה בפועל
			מגבלת דירקטוריון
			התרחיש בו נמדדה החשיפה

מדד רגישות השווי החשבונאי לשינויים בשווי החשבונאי בתרחישי ביניים. לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 53).

פירוט החשיפה הקבוצתית והמגבלות - ירידת השווי החשבונאי בתרחישי ביניים

לתקופה שהסתיימה ב			
31.12.19		30.09.20	
חשיפה מקטימלית במהלך			
חשיפה מקטימלית במהלך 2019	סוף שנת 2019	סוף רבעון השלישי	סוף רבעון שלישי
במיליוני שקלים חדשים			
(712)	(712)	(793)	(793)
		(1,221)	(1,260)
			חשיפה בפועל
			מגבלת דירקטוריון

מדדים ומודלים נוספים

הערך הנתון לסיכון VaR (Value at Risk)

ה-VaR על כלל המאזן. ה-VaR על כלל התיק (הבנקאי והתיק למסחר) מחושב בתדירות חודשית. החישוב מתבצע בשיטה ההיסטורית, ברמת ביטחון של 99% ולאופק זמן של חודש.

אומד סיכון זה משמש כאחד מאומדי הסיכון, לרבות לחשיפה של הקבוצה בתיק הבנקאי לסיכונים השוק. לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 52-54).

בחודש יולי 2020 אישר הדירקטוריון לשנות את סטטוס מגבלות ה-VaR לספי ההתרעה (ספי התרעה, מיועדים להתריע בפני מקבלי ההחלטות על רמת סיכון גבוהה/חריגה אך, בניגוד למגבלות, חריגה מהם מחייבת אמנם דיון אך לא מחייבת שינוי חשיפה). במהלך הרבעון השלישי לא נצפו חריגות במודל מול סף ההתרעה הפנימי שנקבע.

פירוט החשיפה במונחי ה-VaR הכולל

לתקופה שהסתיימה ב			
*30.06.2020		30.09.2020	
חשיפה מקסימלית במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	חשיפה מקסימלית במהלך הרבעון	
		סוף תקופת הדיווח	סוף תקופת הדיווח
באחוזים %			
5.9%	4.2%	1.8%	1.7%
3.0%	3.0%	3.0%	3.0%

חשיפה בפועל

סף התרעה

הערה:

* הערכים כוללים את השפעת משבר הקורונה.

יצוין כי VaR-1 על התיק למסחר לא הייתה חריגה ממגבלת הדירקטוריון (ראו להלן).
ה-VaR של פעילות המסחר. במהלך הרבעון השלישי עודכן מודל ה-VaR על פעילות המסחר משיטה פרמטרית לשיטת סימולציה היסטורית היברידית. מגבלות הדירקטוריון למודל עודכנו בהתאמה. ה-VaR בתיק למסחר נמדד בתדירות יומית ברמת ביטחון של 99% ולאופק זמן של יום אחד. ברבעון השלישי של שנת 2020 לא נרשמו חריגות ממגבלה זו. אומדן זה משמש כאחד מכלי הניהול המרכזיים של פעילות המסחר.

פירוט החשיפה במונחי ה-VaR על פעילות המסחר

לסוף השנה		רבעון שלישי	
2019 ⁽²⁾		2020	
חשיפה מקסימלית במהלך השנה	סוף השנה	חשיפה מקסימלית במהלך הרבעון	
		סוף הרבעון	סוף הרבעון
במיליוני שקלים חדשים			
23.5	9.5	14.6	6.6
	54		30

חשיפה בפועל

מגבלת דירקטוריון

הערות:

(1) ה-VaR חושב עבור 10 ימי עסקים ובהסתברות של 99%.

(2) ברבעון השלישי שונה המודל המשמש בחישוב הנתונים. הנתונים ליום 31 בדצמבר לא חושבו מחדש על פי המודל החדש, ועל כן הם אינם בני השוואה.

לפרטים, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 54).
 לפרטים בדבר ניתוח הפסדים בתרחישי קיצון (Stress Tests) ובדבר ניתוח הכנסות הריבית הצפויות ה-NII (Net Interest Income) וה-EaR (Earning at Risk), ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 54-55).

(4) חשיפת אינפלציה ושערי חליפין

חשיפות האינפלציה ושערי חליפין של הבנק מתבצע בראיה כלכלית, תוך התייחסות להשלכות החשיפה גם על התנדוטיות החשבונאית במקרים בהם קיימת אי התאמה בין הראיה החשבונאית לכלכלית. מדידת הסיכון מתבצעת באמצעות חישוב עודף/חסור הנכסים על ההתחייבויות לאחר הכללת תיקונים כלכליים.

ניהול החשיפות בפועל מתבצע בתדירות יומית על בסיס הפחיציות הכלכליות במגזרי הצמדה ובמטבעות השונים, אשר שונות מהפחיציות החשבונאיות אותן ניתן לראות בביאור 32 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019. השינוי העיקרי נובע מהעברת מגזרי הצמדה של ההתחייבויות הפנסיוניות בגין שכר זכויות עובדים נוספות (מן המגזר השקלי במדידה החשבונאית למגזר הצמוד במדידה הכלכלית).

שינויים נוספים הינם: אי הכללת הפסדים או רווחים כתוצאה משינויים בשווי השוק של איגרות חוב במט"ח או צמודות מדד; הוספת רכוש קבוע במט"ח כנכס כספי; העברת חובות פגומים לא צוברים במט"ח למגזר הצמדה שקלי והוספת חשיפת המט"ח בקופת הפיצויים לעובדי הבנק - ב.ד. (בפחיציות החשבונאיות נרשם רק הפער שבין העתודה ליעודה בקופה). החיסוי על הפחיציה המבנית במט"ח הנובעת מההשקעה ב-אי די בי ניו יורק בוטל על מנת לצמצם את רגישות יחס ההון לשינויים בשערי חליפין.

תמהיל ההשקעה במגזרי הצמדה השונים נקבע באופן שוטף במסגרת המגבלות המוצגות להלן ועל בסיס תחזיות לגבי משתני השוק הרלבנטיים. החשיפה נמדדת בכל מטבע מהותי בנפרד.

התפלגות השקעת ההון בפועל ביחס למגבלות שנקבעו (הנתונים מוצגים ביחס להון)

שנת 2019		רבעון שלישי- 2020						
		טווח החשיפה						
מגזר	מגבלה	סוף תקופה	מ-	עד	ממוצע	סוף שנה	מ-	עד
צמוד מדד*	25%-25%	6.0%	3.1%	6.4%	5.2%	4.6%	4.4%	11.0%
מט"ח	15% - 30%	21.0%	19.9%	21.2%	20.7%	20.4%	19.4%	21.6%

הערה:
* עיתוי חישוב הפוזיציה: הפוזיציה המנוהלת מחושבת על בסיס נתוני ההון בסוף הרבעון החולף בתוספת שינויים שחלו במהלך הרבעון האחרון, עד מועד החישוב. שינויים אלה מבוססים על נתונים לא סופיים, כפי שהם ידועים במועד החישוב. לעומת זאת, הפוזיציה במאזן ההצמדה מחושבת על בסיס נתונים מבוקרים המשמשים במסגרת הדוחות הכספיים.

חשיפות הבסיס הקבוצתיות בטבלה לעיל מבוססות על ממוצע חודשי. עם זאת, ניהול החשיפה בכל חברה בת מהותית מבוצע באופן אפקטיבי ובתדירות שבועית לפחות. להערכת הבנק, החשיפה בבסיסי ההצמדה השונים לסוף תקופת הדיווח מאפיינת את החשיפות במהלך התקופה.

(5) ניהול פוזיציות בתיק למסחר

תיקי המסחר. הקבוצה מבחינה בין חשיפות הנוצרות במהלך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין החשיפה למסחר. ככלל, חשיפות מסחר קיימות בחברת האם בלבד ומרוכזות ברובן בחדר העסקות כחלק מפעילות הבנק כ"עושה שוק" באג"ח ממשלתי במט"ח ובנגזרים. בחברות הבת מתקיימות מעת לעת חשיפות מסחר בהיקפים לא מהותיים. פעילות המסחר מכוונת ליצירת הכנסות תוך לקיחת חשיפות בטווח הסיכון המותר לפעילות ותוך קיום מעקב ובקרה יומיים ותוך-יומיים.

כאמור, פעילות המסחר מרוכזת רובה בחדר העסקות, המבצע הן פעולות מסחר עם לקוחות ופעולות לגידור הסיכונים והן פעולות לשם יצירת רווח, כחלק מניהול סיכוני השוק. בנוסף, קיים תיק מסחר לא משמעותי במסגרת יחידת ההשקעות.

הדירקטוריון קבע מערכת מגבלות נוספות לפעילות המסחר ולפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות. המגבלות על פעילויות המסחר השונות נקבעו הן במונחים של היקף הפעילות, והן במונחי רגישות לגורמי סיכון בהן הערך בסיכון (VaR) וההפסד התיאורטי בתרחישים, לרבות תרחישי קיצון. המגבלות מנוטרות בתדירות יומית ותוך יומית על ידי יחידות הבקרה בחטיבת שווקים פיננסיים. ראש החטיבה קבע מערכת מגבלות פנימית, במסגרת מגבלות הדירקטוריון, במטרה להתריע מראש על התקרבות למגבלות הדירקטוריון ובכך למנוע חריגות ממגבלות אלה.

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים. הבנק פעיל במגוון רחב של מכשירים פיננסיים נגזרים בשקלים ובמט"ח, ומשמש "עושה שוק" בחלקם. חלק ניכר מהעסקאות מבוצעות "מעבר לדלפק" (OTC) לפי צרכי הלקוחות וצרכי הבנק. קביעת המחירים לעסקאות אלה מבוצעת על בסיס תשואות ומחירי נכסי הבסיס, בהתבסס על מודלים מקובלים לתמחור ובהתחשב בתנאי התחרות בענף.

חשיפות השוק הנוצרות כתוצאה מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, הן לאינפלציה ושערי חליפין והן לריבית, נכללות במסגרת מגבלות הדירקטוריון השונות. החשיפות לצד נגדי מנוהלות תחת הסכמים להעברה וקיזוז של ביטחונות ומול מסלקות מרכזיות.

בנוסף, קבע דירקטוריון הבנק את מגוון המכשירים הפיננסיים שלבנק מותר לפעול בהם ואופן הפעילות של הבנק בכל אחד מהם (בין אם עבור לקוחותיו ובין אם עבור עצמו) וכן מגבלת היקף שנועדה לתחום את הסיכון התפעולי הכרוך בפעילות בו. היקף הפעילות במכשיר מסוים אינו מייצג בהכרח את רמת הסיכון הפיננסי הגלומה בו.

כלל החשיפות והעמידה במגבלות הדירקטוריון נמדדות ומבוקרות באופן שוטף על ידי גורמי הבקרה של קו ההגנה הראשון. ברבעון השלישי של שנת 2020 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

עסקאות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים מבוצעות בחלקן עם תאגידים בנקאיים או עם חברי הבורסה לניירות ערך, המחויבים לעמידה בדרישות של הלימות הון או לעמידה ברמת בטחונות מול הבורסה לניירות ערך, ובחלקן עם לקוחות הבנק האחרים, המחויבים בבטחונות בהתאם לנוהלי הבנק.

פעילות בשוק המעו"ף. הבנק פועל בשוק המעו"ף על מדד המניות עבור לקוחותיו בלבד, תוך שמירת בטחונות בהתאם להנחיות הבורסה לניירות ערך. באופציות על שערי החליפין של הדולר, פועל הבנק בשוק המעו"ף הן עבור לקוחות והן עבור עצמו.

נתונים (חשבונאיים) אודות היקפי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, של הבנק והחברות המאוחדות שלו

30 בספטמבר 2020		31 בדצמבר 2019	
במיליוני שקלים חדשים			
נגזרים שאינם למסחר	38,664	55,321	
מזה: נגזרים מגדרים	4,788	3,838	
נגזרים למסחר	280,600	248,790	
סך-הכל סכום נקוב	319,264	304,111	

היבטים השבונאיים. המדיניות החשבונאית לגבי מדידת ערכם של המכשירים הפיננסיים הנגזרים והתוצאות הנובעות מהם, סוגי העסקאות והמכשירים הפיננסיים הנגזרים, בהתאם להוראת המפקח על הבנקים, מפורטת בביאורים 1 ד' 6 ו-28 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019 (עמ' 108, 183-188).

על פי הנחיות המפקח על הבנקים כאמור, הוגדרו רוב העסקאות שמבצע הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים במסגרת ניהול סיכוני השוק הנובעים מנכסי הבסיס הפיננסיים שלו (ALM) כ"עסקאות ALM" ולא "עסקאות גידור", מאחר שלפי הנחיות אלו נדרשים קריטריונים מחמירים על מנת שעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים יוכרו כ"עסקאות גידור".

רוב נכסי הבסיס שחשיפתם לסיכוני שוק כאמור מנוהלת על ידי עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - אינם סחירים. ההכנסות וההוצאות הנובעות מנכסים אלה נקפות לדוח הרווח והפסד על בסיס צבירה, בעוד שתוצאות העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שהוגדרו כ"עסקאות ALM" מחושבות לפי ה"שווי ההוגן". לפיכך, לא מתקיימת הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של נכסי הבסיס והתוצאות הנובעות מהם, לבין העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים בגין אותם נכסי בסיס שנכללו ב"עסקאות ALM".

הכנסות המימון ממכשירים פיננסיים נגזרים מפורטות בביאור 3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019 (עמ' 115) וביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2020.

סיכוני אופציות. סיכוני אופציות מתייחסים לאפשרות להפסד הנובע משינויים בנכסי הבסיס והתנודתיות שלהם המשפיעים על שוויין של אופציות, לרבות סטיות התקן. הבנק פעיל במגוון סוגי אופציות - אופציות ונילה ואופציות "אקזוטיות" מסוגים מסוימים וכן על מגוון נכסי בסיס (מט"ח וריביות).

דירקטוריון הבנק קבע הנחיות לפעילות המותרת באופציות, הן במונחי נפח כולל והן במונחי ירידת השווי המקסימלית בתרחישי קיצון ובתרחישים מתונים. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין, במדד ובתנודתיות (Volatility) של נכסי הבסיס. כמו כן נקבעו מגבלות בסמכות ראש חטיבת שווקים פיננסיים על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות, במונחים של מדדי רגישות (Greeks). ברבעון השלישי של שנת 2020 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

סיכון שוק בגישה הסטנדרטית (MR1)

הבנק מחשב את הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכוני שוק בהתאם לגישה הסטנדרטית, כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208. ההקצאה לסיכוני שוק כוללת:

- סיכוני ריבית ומניות הנובעים ממכשירים בתיק למסחר. סיכון הריבית מחושב על פי שיטת "התקופות לפרעון";
- סיכון שער חליפין בתאגיד הבנקאי כולו (בנטרול פוזיציה מבנית בגין אי די בי ניו יורק, בהתאם לאישור המפקח על הבנקים). בנוסף, עבור כל אחד מהסיכונים לעיל, יתווסף הרכיב האופציונאלי בהתאם לשיטת "דלתא פלוס" של המכשירים הכלולים.

פירוט הקצאת ההון לסיכוני השוק לפי הגישה הסטנדרטית

הקצאת הון ליום		
30 בספטמבר 2020	30 ביוני 2020	
במיליוני שקלים חדשים		
סיכון ריבית*	383	370
סיכון שער חליפין	83	93
סיכון מניות		
סיכון אופציות	38	18
סך-הכל הקבוצה הבנקאית	504	482
הקצאה במונחי נכסי סיכון	4,313	4,127

*כולל סיכון ספציפי בסך של 3.8 מיליוני ש"ח ו-5.5 מיליוני ש"ח בספטמבר 2020 וביוני 2020, בהתאמה.

ההקצאה לסיכוני שוק במונחי נכסי סיכון מהווה כ-2.21% מסך נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2020, לעומת כ-1.55% ליום 31 בדצמבר 2019.

סיכון ריבית (IRRBB) בתיק הבנקאי

לפרטים בדבר מודלים התנהגותיים כלכליים המשולבים בניהול הסיכון ולפרטים בדבר הנחות התנהגותיות המיושמות באמידת סיכוני הריבית, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 58). למידע כמותי על סיכון ריבית בתיק הבנקאי ובתיק למסחר, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 59-60).

סיכון מניות

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 60).

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון ליציבות הקבוצה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי הנזילות שלה וקושי לעמוד בהתחייבויותיה, בשל התפתחות בלתי צפויה, שכתוצאה ממנה תאלץ הקבוצה לגייס מקורות ו/או לממש נכסים באופן שיגרם לה הפסד מהותי. הבנק קבע מגבלת חשיפה מקסימלית לסיכון נזילות.

יחס כיסוי הנזילות - טבלת גילויים עיקריים (LIQ1)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום			
31.12.2019		30.09.2020	
במיליוני שקלים חדשים			
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)
סך הכל נכסים באיכות גבוהה			
47,875		61,959	
סך הכל נכסים באיכות גבוהה (HQLA)			
תזרימי מזומנים יוצאים			
7,670	121,227	9,031	136,280
פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:			
1,898	38,587	2,220	45,119
פיקדונות יציבים			
4,649	45,199	5,754	55,921
פיקדונות פחות יציבים			
1,123	37,441	1,057	35,240
פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראה ניהול בנקאי תקין 221)			
44,554	71,491	46,686	77,862
מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:			
פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)			
-	-	-	-
ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיביים			
44,402	68,517	46,558	75,652
פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)			
151	2,974	127	2,210
חובות לא מובטחים			
29	-	4	-
מימון סיטונאי מובטח			
15,574	68,743	18,055	74,690
דרישות נזילות נוספות, מזה:			
7,878	8,281	10,156	11,179
תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות			
-	-	-	-
תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב			
7,696	60,462	7,899	63,511
קווי אשראי ונזילות			
775	24,147	787	24,836
מחויבויות מימון חוזיות אחרות			
80	2,370	84	2,482
מחויבויות מימון מותנות אחרות			
68,682	74,646	32,470	38,608
סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים			
תזרים מזומנים נכנסים			
1,211	1,211	668	668
הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)			
19,870	23,414	21,192	24,787
תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן			
8,107	10,639	10,610	13,153
תזרימי מזומנים נכנסים אחרים			
29,188	35,264	32,470	38,608
סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים			
סך ערך מתואם		סך ערך מתואם	
47,875	61,959	42,176	61,959
סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)			
39,494		42,176	
סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו			
121.2%		146.9%	
יחס כיסוי נזילות			

סיכון נזילות – גילוי איכותי וגילויים נוספים בגין יחס כיסוי הנזילות (LIQA)

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 62-64).

יחס כיסוי הנזילות - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221 בנושא: "יחס כיסוי הנזילות"

לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בדבר "יחס כיסוי נזילות", ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 64).

יחס כיסוי הנזילות בקבוצת דיסקונט

ליום 30 בספטמבר 2020 עמד היחס על 150.5%, לעומת 128.7% ביום 31 בדצמבר 2019. יחס הנזילות הממוצע ברבעון השלישי של שנת 2020 עמד על 146.9% לעומת יחס ממוצע של 121.2% ברבעון הרביעי של שנת 2019. השיפור ביחס הנזילות נבע מגידול הנזילות הבנק כתוצאה מגידול בפיקדונות הקמעונאיים אשר הגדילו את סך הנכסים באיכות גבוהה של הקבוצה. יחס כיסוי הנזילות מתבסס על כרית נזילות גבוהה ואיכותית. כרית הנזילות מתבססת בשקלים על מק"מ, אג"ח ממשלת ישראל ויתרות העו"ש והפיקדונות בבנק ישראל. במט"ח, מתבססת הכרית על אג"ח ממשלת ארה"ב (ב-אי די בי ניו יורק על תיק MBS שמרביתו הונפק על ידי סוכנויות ממשלתיות וסמי ממשלתיות) ועל יתרת עו"ש ופיקדונות בבנק ישראל וב-FED.

פירוט מבנה כרית הנזילות

לרבעון שהסתיים ביום		הנכסים שנכללו	
31.12.2019	30.09.2020		
במיליוני שקלים חדשים			
16,869	30,905	מזומן	כרית 1
23,281	22,426	אג"ח מדינת ישראל/מק"מ	
5,206	7,515	אגח מדינות בחול	
647	185	אגח ריביוניות	כרית 2
970	26	אגח משכנתאות שהונפקו על ידי תאגיד ציבורי	
760	800	אג"ח תאגידיים AA	
188	103	אג"ח תאגידיים A	כרית 2 ב
47,921	61,959		סך-הכל

חישוב יחס כיסוי הנזילות הקבוצתי מתבסס על חישוב עצמאי של כל אחת מחברות הקבוצה. הנהלת הבנק הגדירה לכל חברה בקבוצה יעד יחס כיסוי נזילות מינימאלי. העברת נזילות מחברת אי די בי ניו יורק לחברת האם (הבנק) מוגבלת על ידי אסדרה מקומית. ההכרה בעודפי הנזילות של אי די בי ניו יורק במודל הקבוצתי מוגבלת בהתאם. עודפי הנזילות של בנק מרכנתיל דיסקונט, הפועל תחת מסגרת פיקוחית זהה לזו של הבנק, נכללים במודל הקבוצתי. מרבית עודפי הנזילות של הקבוצה מקורם בעודפי הנזילות של הבנק.

התפלגות יחס כיסוי הנזילות לפי ישויות משפטיות בקבוצה (ממוצע לרבעון)

לתקופה שהסתיימה ביום		
31.12.2019	30.09.2020	
באחוזים		
121.2%	146.9%	קבוצת דיסקונט
129.6%	167.3%	הבנק
111.8%	125.1%	א די בי ניו יורק
136.5%	143.1%	בנק מרכנתיל דיסקונט
121.2%	146.9%	סך-הכל

ריכוז עודפי הנזילות בבנק מאפשר גמישות גבוהה בנייהול הנזילות הקבוצתית. בצד הציפיה לניהול עצמאי של סיכון הנזילות על ידי חברות הבת, יכולה הנהלת הקבוצה להעביר נזילות בין חברות הקבוצה.

יחס כיסוי הנזילות במטבעות העיקריים

הבנק מודד גם את יחס כיסוי הנזילות במטבעות העיקריים. ליום 30 בספטמבר 2020 עמד יחס הכיסוי במטבע שקל על 139.3% לעומת 121.3% ביום 31 בדצמבר 2019. העליה ביחס נבעה מגידול בפיקדונות הקמעונאיים אשר שימשו להגדלת הנכסים באיכות גבוהה של הקבוצה. בסך מטבעות החוץ עמד יחס כיסוי הנזילות ליום 30 בספטמבר 2020 על 206.5% לעומת 156.5% ביום 31 בדצמבר 2019. הגורם העיקרי שהביא לעליה ביחס היה קיטון בתזרים היוצא נטו מעסקאות החלף (swap) מט"ח/שקל. במטבע דולר עמד יחס כיסוי הנזילות ביום 30 בספטמבר 2020 על 164.2% לעומת 182.6% ביום 31 בדצמבר 2019. הגורם העיקרי שהביא לירידה ביחס היה גידול בתזרים היוצא נטו מעסקאות החלף (swap) מט"ח/שקל. במטבע אירו עמד יחס כיסוי הנזילות ביום 30 בספטמבר 2020 על 177.9% לעומת 101.5% ביום 31 בדצמבר 2019. הגורם העיקרי שהביא לעליה ביחס היה קיטון בתזרים היוצא נטו מעסקאות החלף (swap) מט"ח/שקל. לקבוצת דיסקונט עודפי מקורות על פני שימושים במט"ח, בעיקר בדולר ובאירו. בהתאם, הבנק פועל בלהשקיע את עודפי הנזילות בניירות ערך, פקדונות בבנקים ובשוק עסקאות החלף (swap) מט"ח/שקל הבינבנקאי. פעילות זו מאפשרת לבנק לווסת בין שיקולי הנזילות לבין שיקולי התשואה בשימוש בעודפים אלו.

סיכון מימון - נכסים זמינים ולא מוגבלים

הבנק משעבד נכסים מתוך כרית הנזילות למספר צרכים, בדגש על שימוש כבטחונות לפעילות פיננסית מול גופים כגון הבורסה, בנק ישראל וכדומה. ככלל כל הנכסים הנזילים המשועבדים נגרעים מכרית הנזילות במסגרת המדידה היומית, למעט נכסים אשר שועבדו במסגרת הבטחת יכולת מימוש נזילות אשר לא מומשה בפועל. אלו נגרעים רק כנגד ניצול. ביטחונות אשר שועבדו לטובת הבנק אינם מוכרים בכרית הנזילות.

נכסים זמינים ולא מוגבלים

31.12.2019	30.09.2020	
במיליוני שקלים חדשים		
67,479	88,253	סך הנכסים ליום
6,764	7,949	חובת הנזילות
7,405	9,294	מתוכם שועבדו
513	542	מתוכם ניתנו כביטחונות
52,799	70,468	סך הנכסים הזמינים

סיכונים נוספים

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי הוא הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או ממשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הסיכון התפעולי שלוב בכל קווי העסקים, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בבנק. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל רמות התפקיד.

תקלה באפליקציית PayBox. בעקבות תקלה בהתקנת שרת באפליקציית התשלומים PayBox ("PayBox"), דלף מידע חלקי של משתמשי PayBox. התקלה תוקנה תוך מספר שעות מרגע גילוייה. על בסיס התחקור שנערך, המידע האמור כלל חלק מפרטי המידע הקיימים ב-PayBox, אך לא כלל פרטי מידע, אשר השימוש בהם עלול להסב למשתמשים נזק כספי ישיר. PayBox מתנהלת בנפרד ממערכות המחשוב של הבנק, ומשירותי הבנקאות הרגילים של הבנק. השרת בו התגלתה התקלה אינו קשור לפעילות הבנק, והתקלה בכללותה אינה נוגעת לחשבונות בבנק ולמידע אחר שמצוי בידי הבנק בנוגע ללקוחות המנהלים בו חשבונות. להערכת הבנק, לא צפויה השפעה מהותית על הבנק כתוצאה מהתקלה. הודעה על האירוע נמסרה למשתמשי PayBox.

הכל מפורט בדוח מידי מיום 29 בינואר 2020 (מס' אסמכתא 009258-01-2020) שהפרטים הכלולים בו בעניין זה מובאים כאן על דרך ההפניה. לפרטים בדבר תובענות ובקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות, שהוגשו בקשר לאירוע האמור, ראו ביאור 26 ב' סעיף 13.4 לדוחות הכספיים. הבנק ביצע תהליך הפקת לקחים בכדי להבטיח שתקלה מסוג זה לא תישנה ויישומם נמצא בשלבים מתקדמים.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים תפעוליים, ובכלל זה אודות סיכוני מעילות והונאות, אודות המשכיות עסקית ואודות סיכוני מיקור חוץ וספקים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 66-70).

סיכונים אחרים

הנחיות רשות איסור הלבנת הון ומימון טרור בנושא יישום גישה מבוססת סיכון בתחום הנכסים הוירטואליים. ביום 21 ביוני 2020 הופץ המסמך, אשר כולל תבחינים ("דגלים אדומים") שסייעו למגזר הפרטי לזהות ולהתמודד עם סיכוני הלבנת הון ומימון טרור הנובעים מפעילות בנכסים וירטואליים. המסמך מתייחס לגורמים שיש לבחון לצורך הערכת הסיכונים הפנימית; הסיכונים הכרוכים בפעילות של נותני שירותים בנכסים וירטואליים; סוגי הנכסים והמאפיינים שלהם, אשר עשויים להקשות או למנוע עמידה בחובות מתחום איסור הלבנת הון כגון חובת זיהוי והכרת הלקוח; המודל העסקי המאפיין פעילות בנכס וירטואלי ועוד. כן מנויות רשימת הנסיבות המפחיתות את הסיכון - שיאפשרו לסקטור הפרטי לבצע הערכת סיכונים מבוססת, כל עוד האסדרה בתחום לא הושלמה.

ניהול סיכוני טכנולוגית המידע

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 71-81).

סיכוני אבטחת מידע והגנת הסייבר

איומים במרחב הסייבר

ברבעון השלישי של שנת 2020 לא היו תקרית קיברנטית אחת או יותר שהשפיעו מהותית על המוצרים או השירותים של הבנק או של הקבוצה, על קשריהם עם לקוחות או על התנאים התחרותיים.

ברבעון השני, התמודד הבנק עם משבר הקורונה ואיפשר לעובדים רבים לפעול מרחוק, תוך הידוק הבקורות וכלי הניטור והבקרה אחר פעילותם, במטרה לגדר ככל הניתן את הסיכון לחדירת פוגען לרשת הבנק ולהגנה מפני דלף מידע תוך הבטחת הרציפות התפקודית. אמצעי הניטור שהופעלו לקחו בחשבון את התגברות איום הסייבר החיצוני ואת רמת הרגישות של המשתמשים השונים, בזה רמת ההרשאות לביצוע פעולות או לחשיפה לנתוני לקוחות.

לפרטים נוספים בדבר סיכוני אבטחת מידע והגנת הסייבר, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (עמ' 71-74).

סיכונים סביבתיים

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 74).

סיכונים משפטיים

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 74-75).

סיכוני ציות

פעילות קבוצת דיסקונט מול בנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית. בשנת 2018 התקבלו בבנק כתבי חסינות ושיפוי חתומים בידי המדינה. לאחר הארכה, כתב השיפוי וכתב החסינות יעמדו בתוקף עד ליום 31 במאי 2021. לאור האמור, ממשיך הבנק בשלב זה במתן שירותים לבנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית.

לפרטים נוספים, לרבות בדבר פעילות קבוצת דיסקונט מול בנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 78-80).

סיכון התנהגותי (Conduct Risk)

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 78).

חשיפה לסיכונים חוצי גבולות

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 80-81).

סיכון אסטרטגי

לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 80-81).

סיכון מוניטין

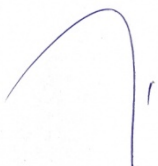
לפרטים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 81).

תגמולים לנושאי משרה בכירה

לפרטים בדבר תגמולים לנושאי משרה בכירה, בהתאם לאמור בתקנות 21 ו-22 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם", בדוח שנתי 2019 (עמ' 262-264).

● תוספות

לפרטים בדבר קשרים בין הדוחות הכספיים לבין סכומים פיקוחיים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 88-96). לפרטים בדבר איגוח, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2019, ואשר עומד לעיון כאמור (עמ' 97).

אבי לוי, סמנכ"ל בכיר
מנהל הסיכונים הראשי

אורי לוי
המנהל הכללי

שאל קוברניטסקי
יו"ר הדירקטוריון

נספח: מילון מונחים

איכות ניהול	הערכת נאותות ואפקטיביות ניהול הסיכון (אפקטיביות הבקורות).
אינדיקטור (Key Risk Indicator)	אמצעי / מחוון שנועד להציג את מצב החשיפה ביחס לסיכון.
אירוע כשל	אירוע בו התממש סיכון, בין אם נגרם נזק לבנק ובין אם לאו.
אשראי ברוטו	אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני הפחתת סיכון אשראי (CRM), לפני המרה לאשראי (CCF) ולפני הפרשות להפסדי אשראי.
אשראי חוץ מאזני	כולל: מסגרות מחייבות בלתי מנוצלות, ערבויות, אשראים דוקומנטריים ונגזרים. מסגרות מחייבות - כל מצג שניתן ע"י התאגיד ללקוחו למתן אשראי (מאזני ו/או חוץ מאזני) בין בכתב, בין בע"פ ובין בדרך של התנהגות ואשר ניתן לצפות כי לקוח סביר יסתמך על המצג ככזה המחייב את הבנק.
אשראי מאזני	אשראי (לציבור, ממשלות) ואג"ח.
בטוחות / ביטחונות	נכסים שונים (סחירים ושאינם סחירים) המיועדים להבטחת החזר חובות הלקוח, כאשר אינו עומד בהחזרים השוטפים והמוסכמים בינו לבין הבנק.
הפחתת סיכון אשראי CRM – Credit Risk (Mitigation)	מקזזי סיכון המותרים עפ"י הוראות באזל II (בעיקר: ביטחונות נזילים משועבדים כנדרש). לפי הוראות אלה הבנק יכול, בעת חישוב דרישות ההון, להפחית את חשיפת האשראי שלו כלפי הצד הנגדי, ובכך להביא בחשבון את השפעת הביטחון.
הפרשות להפסדי אשראי	עתודה שיוצר הבנק לכיסוי הפסדים צפויים בגין חבויות לקוחותיו. לפי הנחיות בנק ישראל יש לבצע הפרשות פרטניות וקבוצתיות. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני - הפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני וזוהו כפגומים. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי - הפרשה בגין קבוצות גדולות של חובות (תקינים ולא תקינים) לרבות הפרשות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור הנמדדות בשיטת "עומק הפיגור".
חוב בהשגחה מיוחדת	חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם חולשות אלה לא יטופלו, התוצאה עלולה להיות הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של התאגיד הבנקאי כנושה.
חוב נחות	חוב שמוגן באופן בלתי מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס של הביטחונות ושל יכולת החזר של החייב, ולפיכך קיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו. נדרש שתהיה חולשה מוגדרת היטב אשר מסכנת את מימוש החוב.
חוב פגום	חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים לו ובמועד שנקבע על פי הסכם החוב.
יחס כיסוי הנזילות (LCR)	היחס בין מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לסך תזרים המזומנים היוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים.
יעד עסקי	מטרה עסקית המוגדרת במונחים כמותיים או איכותניים, ובכפוף למגבלות התיאבון לסיכון.
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות או עלויות נדחות שנקפחו לחוב וטרם הופחתו בניכוי כל חוב שנמחק חשבונאית. ריבית שלא הוכרה, או הוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה, לא תיכלל ביתרת החוב הרשומה.
מבחן קיצון מקרו כלכלי אחיד	מבחן הקיצון שמפרסם הפיקוח על הבנקים, המבוסס על תרחיש אחיד לכלל המערכת הבנקאית ועל פרמטרים מקרו כלכליים שגיבש הרגולטור.
מבחני רגישות	שיטה שבאמצעותה אומדים את השפעתו של שינוי בגורם סיכון יחיד (Single Factor), או במספר גורמי סיכון, על מצבו הפיננסי של התאגיד הבנקאי (לדוגמא, בסיכונים שוק - ירידה חדה בשיעור הריבית, בסיכונים אשראי - ירידה חדה במחירי הדיור).
מגבלה (פנימית)	היגד הנקבע על ידי הבנק, המהווה גבול לפעילות במסגרת התיאבון לסיכון.
מתווה הון	תוכנית מפורטת של תחזית יחסי ההון לשנים הקרובות, הכוללת את ההנחות ששימשו לתחזית, תיאור השפעות הצפויות על שכבות ההון ויחסי ההון, ניתוחי רגישות לסיכונים העיקריים, ועמידה של הבנק ביעדי ההון. מתווה ההון מהווה בסיס לקביעת המלצה להנהלה ולדירקטוריון בדבר יעדי הון של תוכנית העבודה, ובכלל זה הכרית ההונית, תקציב נכסי הסיכון, הנפקות הון וחלוקת דיבידנד.
נגזרים מעבר לדלפק (Over The Counter - OTC)	עסקאות בנגזרים אשר אינן נסחרות בבורסה רשמית, והבנק הינו צד לעסקה.
ניטור יחסי הון	מעקב אחר השינויים בנכסי הסיכון ובסיס ההון של הקבוצה והערכת העמידה ביעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

נספח: מילון מונחים (המשך)

נועד להצביע על החשיפה לסיכון כאשר היא מגיעה לרמה מסוימת לפני המגבלה.	סף התרעה
הערכת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות של הבנק.	פרופיל סיכון
משקף את טעמי הסיכון של התאגיד, ועקבי עם האסטרטגיה העסקית, תכנון ההון, תכנון הנזילות ומקורות המימון של התאגיד. התיאבון לסיכון כולל מגבלות כמותיות ויעדים איכותיים המתווים את קביעת המדיניות העסקית הקבוצתית בתחומי הסיכון השונים, ומהווה כלי מרכזי של הדירקטוריון לפיקוח ופקרה על פרופיל הסיכון של התאגיד.	תיאבון לסיכון (Risk Appetite)
ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר.	תיק זמין למכירה
מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות עם כוונת מסחר, לצורך מכירה חוזרת בטווח זמן קצר, ו/או מתוך כוונה להרוויח משינויי מחירים ממשיים או צפויים בטווח קצר או ללכוד רווחי ארביטראז'. כדי שמכשיר פיננסי יחשב כחלק מהתיק למסחר עליו להיות חופשי מאמנה כלשהי המגבילה את סחירותו או שקיימת אפשרות לגדרו באופן מלא.	תיק למסחר
ניירות ערך אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקם לטווח ארוך/ עד למועד הפדיון. התיק מוצג לפי שיעור התשואה לפדיון, הגלום בו מיום קנייתו.	תיק לפדיון
שיטה לניהול סיכונים המשמשת להערכת השפעותיו הפוטנציאליות של אירוע ספציפי ו/או שינוי במערך משתנים פיננסיים על מצבו הכספי של תאגיד בנקאי. באופן מסורתי, הדגש בתרחישי קיצון הוא על אירועים חריגים אך מתקבלים על הדעת.	תרחישי קיצון (Stress Tests)
המרה של פריטים חוץ מאזניים לשווה ערך לאשראי - לפי הגישה הסטנדרטית של באזל II, פריטים חוץ מאזניים מומרים לשווה ערך חשיפות אשראי באמצעות שימוש במקדמי המרה לאשראי.	Credit Conversion - CCF Factors
נספח להסכם ISDA המסדיר את נושא הבטוחות בגין עסקאות בנגזרים מול הצד הנגדי. בנספח זה נקבע סכום סף המשקף את החשיפה המרבית לה מוכן כל אחד מהצדדים הנגדיים להיחשף, ללא בטוחות.	Credit Support Annex - CSA
הסכם בינלאומי המאפשר קיזוז של התחייבות ודרישות הדדיות שמקורן בעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק, במקרה של חדלות פירעון צד נגדי.	International Swaps - ISDA and Derivatives Association
במטרה להפחית את העלמות המס על ידי משלמי מסים אמריקאים, בשנת 2010 חוקק בארה"ב ה-Foreign Account Tax Compliance Act (לעיל ולהלן "FATCA"). מכח ה-FATCA חויבו גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב לזהות ולדווח לרשויות המס בארה"ב על כל מי שהינו אזרח ארה"ב או תושב ארה"ב המחזיק אצלם חשבון פיננסי. האסדרה נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2014. יישום האסדרה מבוצע במדינות רבות, לרבות ישראל, במסגרת הסכם בין מדינתנו שנחתם בין ישראל וארה"ב.	Foreign Account - FATCA Tax Compliance Act